

**NED. MAATSCHAPPIJ
TOT BEVORDERING DER
TANDHEELKUNDE**

W. A. BECKER

1909 — 15 OCTOBER — 1934.

Als dit nummer van het Tijdschrift verschijnt, zal collega *Becker* den dag herdenken, waarop hij voor 25 jaren tandarts werd en er is alle reden om daarbij even stil te staan.

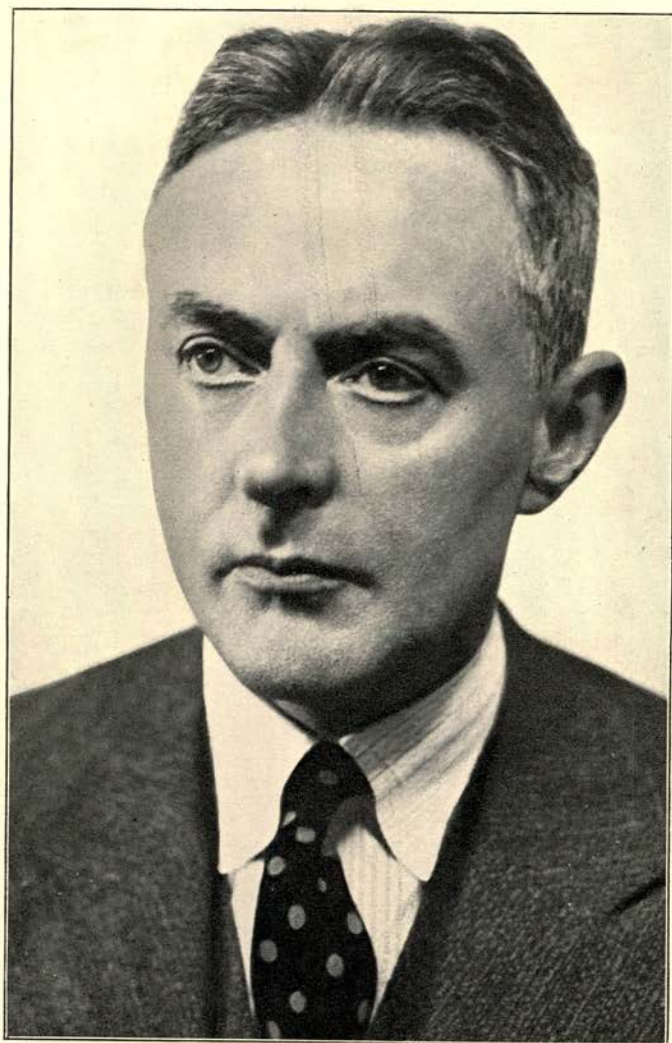
Vijf en twintig jaren heeft *Becker* te Utrecht praktijk uitgeoefend en na afloop van die kwart eeuw kan men zeggen, dat niet alleen zijn patiënten, maar ook zijn collega's hem dank behooren te brengen voor de wijze, waarop hij zijn belofte heeft gehouden „de tandheelkunst naar beste weten en vermogen uit te oefenen”!

Als student reeds komt hij snel op den voorgrond: bestuurslid van „John Tomes”, redacteur van de Almanak, waarin zijn pennevruchten niet ontbreken, actief medewerker aan alles wat de studentenwereld aan serieuze en minder serieuze arbeid verricht.

En student is deze zilveren jubilaris zijn leven lang gebleven; het beeld van den man is niet anders dan het verouderende portret van den jongeling!

Zijn interesse is blijven uitgaan naar het beroep dat hij zich gekozen had; trouw bezoeker van wetenschappelijke bijeenkomsten en cursussen, toont hij zich een tandarts van meer dan gewone bekwaamheid en kennis, aan wiens handen ook collega's zich gaarne toevertrouwd en als er moeilijk werk gedaan moet worden. Komt men met zijn patiënten in aanraking, dan herkent men den nauwgezetten, kundigen en eerlijken collega, die geeft wat in zijn vermogen is.

Ook de sociale problemen hebben zijn belangstelling, hij

wordt een gezien lid van de Maatschappij, naar zijn meening wordt gaarne geluisterd. Maar daarnaast blijft de oude liefde bestaan voor . . . ja voor alles wat het leven te bieden heeft; de literatuur, de filosofie, de muziek, de sport; hij houdt er zich evenzeer mee bezig als met de natuur en allerm minst ver smaadt hij den grooteren of kleineren vriendenkring, den feestdisch of den dans.

Hij is „all round” in den besten zin van het woord en geen wonder dus, dat men gaarne op hem beslag legt en hem — ofschoon hij zichzelf nimmer op den voorgrond plaatste — in velerlei functies aan het werk heeft gezet. Zoo was hij vele jaren voorzitter van zijn afdeling, lid van den Afdelingsraad en van den Tuchtraad, lid van het Dagelijksch Bestuur van de Maatschappij en Voorzitter van de Centrale Ziekenfondscommissie.

In al deze functies heeft hij goed werk gedaan en gemakkelijk heeft hij het daarbij zichzelf niet gemaakt en heeft men het hem niet gemaakt.

Want ofschoon oogenschijnlijk voor leidende functies geknipt, mist hij daarvoor twee belangrijke eigenschappen; het doorzetten van een eenmaal zorgvuldig bepaalde en als juist geziene lijn en de blijmoedigheid om het tegengestelde inzicht van anderen — met name wanneer dit op scherpe wijze wordt geuit — rustig langs zich heen te kunnen laten gaan.

Bij tegenstand, zocht zijn aangeboren neiging om iedereen zooveel mogelijk het zijne te geven, gaarne naar het compromis dat allen zou kunnen bevredigen, met het bekende gevolg dat men dan tenslotte niemand meer bevredigt en leidde dit eventueel tot meer of minder schampere opmerkingen, dan trok hij zich dit sterker aan dan verstandig was of dan de ander had bedoeld.

Voor al de Ziekenfondscommissie gaf uiteraard tot dergelijke meningsverschillen aanleiding en zeker heeft hij het daar moeilijk gehad. Wie echter de moeite neemt na te gaan, wat er onder zijn voorzitterschap juist daar is tot stand gekomen, zal bespeuren hoezeer, ondanks moeilijkheden, er orde

kwam in den chaos en wie — als schrijver dezes — in staat was die ontwikkeling op den voet te volgen, wist, dat dit voor een zeer belangrijk deel te danken was aan den ijver en het inzicht van den voorzitter, aan wiens eerlijke en onbaatzuchtige overtuiging nimmer werd getwijfeld en die alleen al daardoor een gezag had, dat den weg baande tot overeenstemming en tot praktische resultaten.

Intusschen vergde dit alles te veel van zijn tijd en van zijn krachten en zoo moest hij zich — op medisch bevel — eenige jaren geleden uit bestuursfuncties terugtrekken. Door dit verstandige besluit herstelde hij gelukkig snel, zoodat wij mogen verwachten hem spoedig weer in actieven dienst te zullen zien terugkeeren.

Het is den Maatschappij-voorzitter — tevens een zijner alleroudste vrienden — een voorrecht, hem op deze plaats te kunnen verzekeren, dat zijn persoon en zijn werk in ruimen collegialen kring de waardeering hebben gevonden waarop hij aanspraak kan maken en dat wij den bekwamen collega en den trouwen kameraad het allerbeste toewenschen op den nieuwen weg naar het gouden feest!

CH. F. L. NORD.

NOTULEN (getrokken uit het stenogram) DER NEGEN-EN-TWINTIGSTE ALGEMEENE VERGADERING OP VRIJDAG 29 JUNI 1934
OM 14½ UUR EN ZATERDAG 30 JUNI 1934 OM 10 UUR
GEHOUDEN IN HOTEL WITTEBRUG TE SCHEVENINGEN.

Voorzitter: Ch. F. L. N o r d.

Aanwezig volgens presentielijst 75 leden.

I. Zitting van Vrijdagmiddag 14½ uur.

1. *Openingsrede van den Voorzitter* (in extenso opgenomen in het Julinumnummer).

Na een woord van welkom op deze Algemeene Vergadering, waar het twintigjarig bestaan der Maatschappij wordt herdacht, geeft de voorzitter een uitvoerig historisch overzicht, waarin hij het ontstaan en de verdere ontwikkeling der Maatschappij schetst.

Met een opwekking om in een geest van samenwerking, kameraadschap en liefde voor ons beroep ons aaneen te scharen en verbrokkeling in eigen gelederen te voorkomen, verklaart hij de vergadering voor geopend. (Applaus!)

2. *Notulen.*

De Voorzitter vraagt, of iemand, naar aanleiding van het korte verslag van de 28e Algemeene Vergadering in het tijdschrift voor Tandheelkunde van April, het woord verlangt. Niemand meldt zich, dus wordt het verslag met dank aan de Commissie van Redactie goedgekeurd.

3. *Ingekomen stukken.*

De Secretaris, de heer Salomons, leest voor:

- 1e. bericht van verhindering van het hoofdbestuurslid Rengers,

2e. Een schrijven van Mr. Nord Thomson in zake een brief van het Departement van Justitie ten aanzien van de onbevoegde uitoefening, waarin de Minister, mede namens den Minister van Sociale Zaken, mededeelt, dat hij aanleiding heeft gevonden te bevorderen, dat justitie en politie tegen de overtreders zullen optreden. (Applaus.)

De Voorzitter hoopt, dat er nu met meer kracht zal worden opgetreden. Op een vorige vergadering is gesproken over de ergerlijke wijze, waarop onbevoegden met rust worden gelaten. Onze juridische adviseur heeft een bezoek gebracht aan den Minister van Justitie, waarvan dit het gevolg is.

3. *Verkiezing van een lid van de besturende commissie van het Steunorgaan* (aftredend volgens rooster de heer Jan Visser, zie art. 15, Reglement Steunorgaan).

De Voorzitter heeft een mededeeling van collega Visser ontvangen, dat hij geen herbenoeming kan aannemen. Spreker vraagt, of dit des heeren Visser's laatste woord is. Daar zulks het geval is, staat spreker op het standpunt, dat de heer Visser daarvoor zijn geponde redenen zal hebben. Candidaten, door de afdeelingen genoemd, waren de H.H. Backer Dirks, Blaauw en Holthaus.

Spreker verzoekt de heeren Becker en Van der Linden om als stem-bureau te fungeeren.

De heer Blaauw zegt, dat hij zijn candidatuur in verband met den verren afstand, intrekt.

De heer Holthaus is niet bereid een benoeming te aanvaarden, zich aansluitend bij de woorden van den vorigen spreker.

De Voorzitter noemt dit een gevaarlijk precedent als een functionaris moet worden gekozen, en zou willen aanraden, niet op dezen weg voort te gaan.

De heer Margadant verklaart, dat de naam van den heer Visser niet op Amsterdam's lijstje voorkomt, daar aldaar bekend was, dat de heer Visser zich niet herkiesbaar stelde.

De heer Brugman deelt mede, dat Rotterdam daarvan ook op de hoogte was.

Den heer Paerl spijt het, dat de andere afdeelingen niet ook op de hoogte waren.

Terwijl het stembureau zijn werk verricht, heet de Voorzitter den heer Kayser, onzen Nestor, welkom.

De heer Van der Linde deelt mede, dat 61 stemmen zijn uitgebracht, 1 blanco stem, 8 op den heer Holthaus, 52 stemmen op den heer Backer Dirks, die benoemd is.

De Voorzitter vraagt, of de heer Backer Dirks de benoeming aanvaardt, waarop deze verklaart zulks gaarne te doen (Applaus).

De Voorzitter dankt hem en geeft den heer Bruske het woord.

De heer Bruske wijdt zeer waardeerende woorden aan den heengaan den Penningmeester en hoopt, dat, wanneer ooit voorgesteld zou worden deze zeer verantwoordelijke Commissie uit te breiden, collega Visser weer als gewoon lid zitting zal willen nemen; indien het Steunorgaan een eere-diploma zou geven, zou hij het zeker krijgen.

De Voorzitter onderstreepte deze woorden van hartelijken dank der Maatschappij aan den heer Visser.

De heer Visser dankt voor den lof, dien hij maar voor een zeer klein percentage verdiend zou hebben en hij waardeert dankbaar de keuze van zijn opvolger. Hij wekt op, het Steunorgaan financieel en moreel te steunen, vooral in deze moeilijke tijden, nu het aantal steungevallen ons dreigt te overstelpen. Niets zou onze saamhoorigheid zoozeer bevorderen, als ons het lot aan te trekken van collega's, die door het noodlot achtervolgd worden en niet in staat zijn, hun beroep uit te oefenen op een wijze, als zij gaarne willen. (Applaus).

De heer Bruske dankt nog de correspondenten van het Steunorgaan, Mevrouw de Beer-van Essen, die na vijf jaren werkens bedankt heeft. Zij volgde het systeem, bij elk jubileum of lustrum de collega's te feliciteeren en op het Steunorgaan te wijzen, waardoor zij belangrijke bijdragen voor het fonds heeft gewonnen. (Applaus).

4. *Voorstel tot wijziging van het Huishoudelijk Reglement.*

De Voorzitter zegt, dat de meeste veranderingen van formeelen aard zijn.

Daar niemand opmerkingen van algemeenen aard wenscht te maken, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling.

De Secretaris leest achtereenvolgens de artikelen voor, die elk afzonderlijk aan de orde worden gesteld.

De artikelen 2, 2a, 2b en 3 worden met algemeene stemmen goedgekeurd.

Bij artikel 4 vraagt de heer Van Eupen, of de uitdrukking „zoo mogelijk” in de laatste alinea niet wat zwak is. Spreker wenscht verplicht te stellen, zooals zulks tot nu toe bepaald was, dat de stukken tijdig naar de Afdelingen worden gezonden.

De Voorzitter zegt, de opmerking te begrijpen. Maar de zaak ligt anders. Onder de oude bepalingen had men niet het recht op de Algemeene Vergadering voorstellen te behandelen, die de Afdelingen niet waren gepasseerd. Nu wordt dat anders; wanneer het dus niet mogelijk is, de stukken tijdig naar de Afdelingen te zenden blijft het mogelijk, die wel op de Algemeene Vergadering te behandelen en is die Vergadering de hoogste instantie, die uitmaakt, of de behandeling zal doorgaan.

De heer Van Eupen vereenigt zich hiermede.

Artikel 4 wordt met algemeene stemmen goedgekeurd.

Art. 6, 9, 11 18 en 40 worden achtereenvolgens met algemeene stemmen goedgekeurd.

De geheele reglementswijziging wordt vervolgens eveneens op dezelfde wijze goedgekeurd.

5. Voorstel artikelen over de rechtspraak op te nemen in het huishoudelijk reglement.

De Voorzitter zegt, dat in een vorige vergadering besloten was, de artikelen over de rechtspraak over te hevelen naar het Huishoudelijk Reglement, met dien verstande, dat de Statuten en het gewijzigd Huishoudelijk Reglement tegelijkertijd in werking zullen treden, en met de concessie, den Heer Sanders gedaan, dat er een meerderheid van $\frac{2}{3}$ der geldige uitgebrachte stemmen zal noodig zijn om deze speciale artikelen over de rechtspraak te wijzigen.

Die artikelen over rechtspraak en tuchtmiddelen werden zeer uitvoerig besproken door den juridischen adviseur, het Dagelijksch Bestuur, het Hoofdbestuur en speciaal met den Raad van Beroep.

Spreker vraagt, of iemand een opmerking in het algemeen wenscht te maken.

De heer Regensburg de Mooy vraagt, of het woord „be-rechting” goed Hollandsch is.

Mr. Nord Thomson antwoordt, dat het in den zin, zooals het hier gebruikt is, in de rechtspraak dagelijks voorkomt.

De heer Van Eupen zegt, dat de Afdeeling Gelderland het wenschelijk acht, gelijk ook aan het Hoofdbestuur is medegeedeeld, het gedeelte, dat over de Arbitrage handelt, weg te laten. Spreker vraagt, of het niet beter is, niet in een reglement voor te schrijven, wie arbiter zal zijn en hoe die gekozen moet worden.

Den Voorzitter leek dit weglaten niet gewenscht en allen gezamenlijken autoriteiten evenmin, omdat het een het ander niet uitsluit. Men kan bij een kwestie, die men aan collegiale arbitrage wenscht te onderwerpen, met de tegenpartij overeenkomen, een bepaald aantal collega's aan te wijzen. Maar iemand, die lid van de Maatschappij is en in de plaats zijner inwoning of elders die collega's niet kan aanwijzen, moet weten, hoe hij arbitrage kan krijgen. Het is echter facultatief.

Naar aanleiding van een redactioneele wijziging van den heer Regensburg de Mooy zegt de Voorzitter toe, vóór het drukken het geheele reglement nog eens aan het oordeel van een Commissie van Redactie te zullen onderwerpen.

Bij de artikelsgewijze behandeling wordt art. A. goedgekeurd.

De heer Verhoeven komt er tegen op, dat het lidmaatschap van een Afdeelingsraad niet vereenigbaar is met het lidmaatschap van den Raad van Beroep of het Voorzitterschap eener afdeeling. Spreker zou gaarne de motieven daarvoor weten. Spreker kan zich voorstellen, dat men bezwaar maakt, dat iemand in eenzelfde zaak in den Afdeelingsraad en in den Raad van Beroep zitting heeft. Maar een lid van den Raad van Beroep in een kleine Afdeeling is de aangewezen man om in zijn Afdeeling lid van den Afdeelingsraad te zijn. Wordt hij geroepen in den Raad van Beroep uitspraak te doen in een zaak uit zijn eigen Afdeeling, dan moet hij zijn plaatsvervanger zitting laten nemen.

Spreker vindt nog erger, dat een Voorzitter van een Afdeeling geen lid van den Afdeelingraad zou kunnen zijn, omdat in een kleine Afdeeling dikwijls weinig keus is, als men een goeden Afdeelingsraad wil samenstellen.

De Voorzitter zegt, dat dit bezwaar ook in de Hoofdbestuurvergadering naar voren is gekomen. De bepaling is gehandhaafd, omdat de besturende taak gescheiden moet worden van de rechtspraak, juist ook in de kleine Afdeelingen, al is het waar, dat daardoor de keuze beperkt en soms moeilijk wordt. Doch men staat op het standpunt, dat in deze Maatschappij met 800 leden wel menschen te vinden zijn voor den Afdeelingsraad naast hen, die geschikt zijn om in het

Bestuur zitting te nemen. Belangrijker is echter, dat men onbeperkt vertrouwen moet kunnen stellen in de rechtspraak der Maatschappij, wat er niet zijn kan als men meent, dat zich invloeden doen gelden, die vast zitten aan de Bestuursopvattingen. Het zal, en dit is vele malen gebeurd, voorkomen, dat in den Afdeulingsraad kwesties behandeld worden en dan in den Raad van Beroep, verband houdend met beslissingen van Afdeelingen of hunne Besturen. Als nu een lid in verzet komt bij den Afdeulingsraad, moet het buitengesloten zijn, dat de gedachte zou kunnen voorzitten: „Gelijk krijg ik toch niet, want het Bestuur heeft het zoo gewild.” De neutraliteit van Afdeulingsraden en Raad van Beroep moet boven elke verdenking verheven zijn, ook al zit het bezwaar van den heer Verhoeven eraan vast.

De heer Verhoeven deelt deze zienswijze.

De Heer Van der Linden (Zwolle) heeft dezelfde opmerking willen maken als de heer Verhoeven, speciaal met het oog op zijn Afdeeling zou het hem spijten, als de heer Holthaus als lid van den Raad van Beroep, zou moeten bedanken voor den Afdeulingsraad.

Spreker vraagt zijn plaatsvervanger in den Raad van Beroep aan te wijzen bij een zaak, die al eenmaal door dat lid in den Afdeulingsraad werd behandeld.

De Voorzitter vraagt den juridischen adviseur naar zijne meening.

Mr. Nord Thomson meent, dat hij misschien te veel verknocht is aan de gewone Rechtspraak, maar het lijkt spreker onjuist, zoo te handelen. Voor den Raad van Beroep kiest men de drie menschen in het land, die men daarvoor het meest geschikt acht. De Afdeulingsraad is een lager lichaam dan de Raad van Beroep; voor gene heeft men meer keus uit de Afdeulingsleden. Lid van den Raad van Beroep te zijn is een bijzondere eer, waarvoor men een zeer bijzondere geschiktheid moet hebben. Dat men de twee functies niet tegelijk kan bekleeden, vindt spreker vanzelfsprekend. Het is een regel bij alle Rechtspraak, dat het buitengesloten is, dat men tegelijk van twee verschillende colleges — een lager en een hooger — lid is.

De heer Backer Dirks zegt, te meenen, dat de heer Mr. Nord Thomson teveel naar zijn juristenkring kijkt. Daarvoor is die redeneering geschikt. Bij ons is die keuze beperkt, omdat wij de beschikking hebben over menschen met misschien iets, of in het geheel geen juridisch gevoel. Spreker betreurt, dat de heer Verhoeven zoo snel is afgestapt van zijn voorstel en de functies van lid van den Afdeulingsraad en Voorzitter der Afdeeling onvereinigbaar verklaard zijn. Dan komt

eigenlijk geen enkele Bestuursfunctionaris in aanmerking voor den Afdeulingsraad.

Mr. Nord Thomson zegt, dat er scheiding moet zijn tusschen besturende en rechtsprekende macht. Dit is de oude leer van Montesquieu van de Revolutie af, die sedertdien steeds is gevolgd. Men kan het zoo zuiver toepassen, dat geen enkel lid van een Bestuur, lid mag zijn van den Afdeulingsraad. Er is inderdaad een gradueel verschil.

De Voorzitter zegt, dat het niet alleen een gradueel verschil is, maar de Voorzitter van een Afdeeling is de verantwoordelijke man en op zijn hoofd komt elke beslissing van het Afdeulingsbestuur neer. Daarom is hij bij uitstek de man, die niet in den Afdeulingsraad hoort. Spreker vraagt den Heer Sanders, Voorzitter van den Raad van Beroep, naar zijne meening.

De heer J. Sanders Ez. was vroeger van meening, dat de praktijk, waarbij de Voorzitter der Afdeeling qualitate qua Voorzitter van den Afdeulingsraad was — dit was in het Huishoudelijk Reglement voorgeschreven — juist was. Spreker is in den lateren tijd meer en meer bekeerd door argumenten, als die van de heeren Nord en Mr. Nord Thomson, al zou spreker niet zoo ver willen gaan in het algemeen elke functie van Bestuurder onvereinigbaar te verklaren met het lidmaatschap van een rechtsprekend college. Naar speker's gevoelen maakt de Voorzitter van een afdeeling nog wel een uitzondering op de positie van besturende functionarissen in het algemeen. Een dergelijke Voorzitter zal collega's van wie hij meent, dat zij iets gedaan hebben, dat niet diende te gebeuren, inofficieel tot een gemoeidelijke collegiale bespreking verzoeken, en een zich eventueel vormende kwestie in het embryonale stadium trachten op te lossen. Die functie pleit er voor, dat speciaal het Voorzitterschap eener Afdeeling niet vereinigbaar wordt verklaard met het lidmaatschap van den Afdeulingsraad.

Deze opvatting is sterk door den Heer Visser in Amsterdam verdedigd, waartegen spreker opponeerde, maar waarmede hij thans meegaat. Daarom adviseert spreker, het Voorzitterschap van de Afdeeling niet vereinigbaar te verklaren met het lidmaatschap van den Afdeulingsraad, of van den Raad van Beroep.

De heer Backer Dirks zegt, dat hij niet overtuigd is. Spreker voelt meer als collega, dat de Voorzitter van de Afdeeling de vertrouwensman is en daarom spijt het spreker, dat men hem voor den hoogsten vertrouwenspost in de Maatschappij niet wil toelaten, als zou hij alleen het Bestuursbeleid voor oogen hebben.

De Voorzitter zegt, dat het verkeerd begrepen is. Juist omdat de Voorzitter vertrouwensman is, zal hij in vele gevallen partijen zonder rechtspraak tot rede brengen. Daarbij zal hij zijn eigen opinie vrij sterk naar voren brengen. Lukt hem de bemiddeling in een enkel geval niet, en brengt het lid zijn klacht voor den Afdeeliningsraad, dan is het buitengewoon onaangenaam, daar een Voorzitter van den Afdeeliningsraad te weten, wiens standpunt al van te voren bekend is. Dat is zeer verwerpelijk.

De heer Backer Dirks had in zijn Afdeeling een geval, waarbij de Afdeeliningsraad bij elkaar kwam om gemoedelijk van te voren met iemand te spreken.

De Voorzitter vindt zulks fout. Dat is in strijd met een behoorlijke rechtspraak. Dat moet overgelaten worden aan het Afdeeliningsbestuur. Dit moet geschillen voorkomen. Kan dat niet meer, dan treedt het rechtsprekend college op. Vandaar de absolute noodzaak deze twee te scheiden. Het voorbeeld van den vorigen spreker heeft spreker meer dan ooit overtuigd van de noodzakelijkheid van het artikel.

De heer Van der Linde vraagt, of het niet mogelijk is, dat een plaatsvervangend lid van den Raad van Beroep optreedt. Anders is Overijssel gedupeerd.

De Voorzitter heeft zooveel vertrouwen in Overijssel dat men er wel een tweeden college kan vinden, die naast collega Holthaus deze taak zal kunnen waarnemen. In onze grooter wordende Afdeelingen zijn deze menschen wel te vinden. Aan hun goeden wil behoeft niet getwijfeld te worden en zij moeten ook in de functie opgevoed worden. Daarom wil spreker niet te veel functies in de hand van weinigen leggen. Vele collega's moeten aan het werk, aan de Rechtspraak eveneens, kunnen deelnemen.

Spreker brengt art. B. in stemming.

Alleen de heer Van der Linde verklaart zich tegen; Art. B. is dus goedgekeurd.

Art. C.

De heer Brugman vraagt, of het een principieele, dan wel een technische kwestie is, dat voor ieder lid individueel een plaatsvervanger wordt benoemd. Mag dat niet door elkaar? Als er maar een voldoende aantal plaatsvervangers is, zoodat uit die reserve gepunt kan worden.

De heer Backer Dirks wijst op het verband met volgend artikel. Spreker is voor de wijziging van collega Brugman.

De Voorzitter stelt voor, het door den heer Brugman verdedigde principe te bespreken.

De heer Göttlich wijst op het verschil, dat men, zooals het voorgesteld is, steeds weet, hoe de Afdelingsraad samengesteld zal zijn.

De Voorzitter vraagt, welk Afdelingsbelang tegen het principe is. Spreker kan zich alleen bij plaatsvervangng van den Voorzitter voorstellen, dat het er iets toe doet. Is de aangewezen Voorzitter er niet, dan komt er geen plaatsvervangend Voorzitter, maar een plaatsvervangend lid, terwijl de Raad bepaalt, wie Voorzitter zal zijn.

De heer Sanders zegt, dat de Raad van Beroep geen bezwaar heeft, maar men dient aan te geven, welke instantie deze plaatsvervanger aanwijst.

De Voorzitter zou liever een alphabetische volgorde voorschrijven.

De heer Brugman de ancienniteit.

De heer Blaauw: den voorzitter van den Afdelingsraad en de heer Paerl: het Afdelingsbestuur, welke twee laatste voorstellen de Voorzitter niet gewenscht achtte.

De heer Backer Dirks acht een 1e, 2e en 3e plaatsvervanger door de Afdelingsvergaderingen aan te wijzen, geschikt waartegen de heer Sanders geen bezwaar had.

Het voorstel wordt goedgekeurd. De Commissie van Redactie zal het artikel dienovereenkomstig wijzigen.

De heer van Hasselt bepleit als overgangsmaatregel, dat de bestaande Afdelingsraden hunne bevoegdheden houden recht te spreken op de wijze, als in het Reglement is voorzien, totdat de afdelingen een nieuwe Afdelingsraad hebben gekozen.

Aldus wordt besloten.

Art. D. wordt goedgekeurd, behoudens redactiewijziging noodzakelijk geworden door de wijziging van het art. C., waarvoor de Commissie van Redactie zal zorgen.

Art. E.

De heer v a n E u p e n wenscht te vernemen, waarom in de nieuwe redactie wederom niet is opgenomen, dat de Afdeulingsraad overtredingen van besluiten of bepalingen van de Maatschappij heeft te berechnen. Er staat, dat de Afdeulingsraad tot taak heeft, handelingen in strijd met het doel en het belang der Maatschappij te onderzoeken. Spreker kan zich voorstellen, dat handelingen in strijd zijn met besluiten, of bepalingen der Maatschappij, die moeilijk te brengen zijn onder het begrip „doel en belang.”

De V o o r z i t t e r deelt deze opvatting volkomen, maar heeft de illusie, dat het reeds veranderd is in alinea b.

Spreker kan zich echter niet voorstellen, dat het niet-voldoen aan een besluit der Maatschappij niet zou vallen onder het belang der Maatschappij. Iemand, die zich niet aan de besluiten van de Maatschappij houdt, tast de belangen der Maatschappij op ernstige wijze aan. Als men niet anders dan dit tegen beklagde zegt, is men volkomen juist.

De heer v a n E u p e n is gerust gesteld.

De heer P o o l vraagt, waarom berechting van overtredingen van Bindende besluiten apart genoemd wordt.

De V o o r z i t t e r zegt, dat die apart in het reglement behandeld worden. Een bindend besluit overtreden, moet altijd berecht worden, doch men kan een geval hebben, waarin een bepaald besluit van de Maatschappij door een lid wordt overtreden, zonder dat dit aanleiding geeft hem voor den Afdeulingsraad te dagen.

Art. E wordt goedgekeurd.

Art. F.

De heer B a c k e r D i r k s vraagt naar de vergoeding aan de Afdeeling van de terzake gemaakte kosten. Of dit alleen betrekking heeft op gevallen, waarin van tuchtmaatregelen sprake is. Spreker meent, dat er ook bij Arbitrage, of wanneer geen tuchtmaatregelen genomen worden, gevallen kunnen zijn, waarbij de Afdeeling verplicht is, kosten te maken. Spreker vraagt, of het niet gewenscht is, de mogelijkheid te scheppen de kosten te verhalen op dengene, die klaagt en in het ongelijk wordt gesteld.

Mr. N o r d T h o m s o n stelt dan voor te lezen: „De Afdeulingsraad

kan het lid, op wien hij *al dan niet één* of meer tuchtmiddelen toepast, enz.”

Aldus besloten.

De heer Salomons haalt een recent geval aan, waarbij een collega voor den Afdeelingsraad moest verschijnen en zich belangrijke kosten moest getroosten. Is het niet mogelijk, dat dan de aanklager door den Afdeelingsraad in die kosten veroordeeld wordt?

De Voorzitter stelt dan voor te lezen, nadat het geamendeerd is door den heer Visser:

„De Afdeelingsraad kan het lid, op wien hij een of meer tuchtmiddelen *al dan niet* toepast, veroordeelen tot geheele, of gedeeltelijke vergoeding van kosten terzake gemaakt.”

De heer Sanders wenscht duidelijker tot uiting te brengen, door wien de kosten zijn gemaakt. Of bedoeld worden de kosten van het rechtsprekend college, of alle kosten, door wien ook, dus ook van dengene, tegen wien de zaak aanhangig is gemaakt. Spreker zou niet gaarne medewerken zoo geheel onvoorbereid het beginsel van schadevergoeding op te nemen. Is er recht op schadevergoeding, dan kan men een civiele vordering instellen. Hiermede moet de collegiale rechtspraak zeer voorzichtig zijn.

De Voorzitter verduidelijkt, dat het niet om schadevergoeding gaat, maar als b.v. een collega in Leeuwarden een handeling begaat, waardoor de collega in Maastricht zich ernstig gegriefd gevoelt en een klacht bij den Afdeelingsraad indient, dan zullen de Afdeelingsraden van Limburg en Friesland die klacht behandelen. Wanneer de heeren nu gehoord worden, is de collega uit Maastricht verplicht, naar b.v. Utrecht te gaan, waar vergaderd wordt. Is nu het oncollegiale optreden aan den kant van den Leeuwardenschen collega, dan is het billijk, dat die niet alleen de kosten van den Afdeelingsraad betaalt, maar ook die van den collega uit Maastricht. Daarom stelt Mr. Nord Thomson voor te spreken van „onkosten”, dan is er geen sprake van schadevergoeding. Mocht deze bepaling in de praktijk blijken niet juist te werken, dan is elke Algemeene Vergadering er om een dergelijke bepaling in het Huishoudelijk Reglement te wijzigen.

De redactie: „De Afdeelingsraad kan het lid, op wien hij *al dan niet* een of meer tuchtmiddelen toepast, veroordeelen tot vergoeding van alle onkosten terzake gemaakt”, wordt aldus goedgekeurd.

Art. G.

De heer Brugman wenscht de formeele zijde van de klacht meer omschreven te zien, evenals in de 3e alinea een „aangeteekend schrijven” wordt geëischt. Een klaagschrift zou b.v. geëischt kunnen worden, waarin behoorlijk omschreven staat, tegen welken collega het gaat. Zelfs een schriftelijke toelichting zou nagevorderd kunnen worden.

Mr. Nord Thomson zegt, dat de klager voor dat laatste kan gehoord worden.

De heer Brugman viel over „behoorlijke oproeping”, doch dit was, volgens den Voorzitter, een vaststaand juridisch begrip. Die term is hier gebruikt, opdat, wanneer iemand van een beslissing van den Afdeelingsraad, of van den Raad van Beroep bij de Rechtbank komt, de Rechter kan begrijpen, wat er bij ons gebeurd is. Aan den wensch van den heer Brugman dat de klacht schriftelijk ingediend moet worden, zal gevolg worden gegeven. Of dit aangeteekend gebeurt doet niet ter zake.

De Vergadering gaat met die aanvulling accoord.

Artikel G. wordt goedgekeurd.

De artikelen H—P worden achtereenvolgens ongewijzigd goedgekeurd.

Art. Q wordt, na een opmerking van den heer Brugman over het passeeren van uitspraak bij den juridischen adviseur, waarop de Voorzitter antwoordt, dat het alleen om den juridischen vorm gaat, ook alweer, opdat men later bij de Rechtbank geen moeilijkheden zal hebben, ongewijzigd goedgekeurd.

Art. R. wordt goedgekeurd.

Art. S.

De heer Holthaus heeft verwacht, dat er een bepaling zou voorkomen, dat voorstellen tot wijziging van de Rechtspraak-artikelen, van tevoren op de Agenda moeten worden vermeld, zulks om te voorkomen, dat de artikelen in een handomdraaien zouden kunnen worden veranderd, nu ze van de Statuten naar het Huishoudelijk Reglement zijn overgebracht. Dit geldt n.l. ook voor de Statuten.

De Voorzitter stelt voor, een bepaling op te nemen, dat wijzigingen in de Rechtspraak op de Agenda moeten worden vermeld.

Aldus besloten. De Commissie van Redactie zal dit nader redigeeren.

De heer Krijn Verhoeven vraagt, of het honorarium van den juridischen Adviseur, hem verschuldigd voor zijne werkzaamheden volgens art. 1 (beoordeeling door den juridischen Adviseur van den vorm der beslissingen) door de Afdeelingen, of door de algemeene kas der Maatschappij moet worden voldaan. Volgens spreker door laatstgenoemde, daar hier aan de Afdeeling iets door de Maatschappij is opgedragen en ten tweede, omdat, als een Afdeeling vele gevallen zou krijgen, deze kosten voor de kas te bezwaarlijk zouden worden.

De Voorzitter zegt, dat er de mogelijkheid bestaat, dat de kosten worden opgelegd aan degene, die de klacht veroorzaakt. Ten tweede kunnen het zuivere Afdeelingskwesities zijn en dan behoort de Afdeeling die te dragen. Ten derde kan het algemeen Maatschappijbelang erbij betrokken zijn. Dan betaalt de Centrale kas. Geeft deze regeling in de toekomst aanleiding tot bezwaren, dan kan dit onder het oog worden gezien.

Art. S. wordt goedgekeurd.

Het geheel der Rechtspraak-artikelen, aangevuld en gewijzigd als aangegeven, wordt met algemeene stemmen goedgekeurd.

De Voorzitter dankt den juridischen Adviseur en den Raad van Beroep, die deze artikelen met veel aandacht, moeite en tijd voor ons hebben gereed gemaakt, uit naam der Maatschappij. (Applaus).

Mededeeling omtrent de omzetbelasting.

De heer van Hasselt deelt mede, eenige dagen geleden een uitnoodiging te hebben ontvangen van het Departement van Financiën om eens te komen spreken over de omzetbelasting. Een zeer aangename bespreking volgde, waarbij bleek, welk een netelige kwestie die belasting is voor het Departement. Er bleken adviezen van vele kanten te zijn uitgebracht, ambtelijk van Directeur en Inspecteur der accijnzen en van particulieren en vereenigingen. Met het voorstel van onze Maatschappij kon men niet accoord gaan. Men wilde een oplossing, die den keizer geeft, wat des keizers is en zoo weinig mogelijk last van administratie, enz. voor den tandarts geeft en die tevens geldt voor alle categorieën, die op het gebied der Tandheekunde in de termen vallen met de omzetbelasting te maken hebben. Dat was het bezwaar tegen ons voorstel, dat elke groep op verschillende wijze benaderd werd, zooals wij meenden, dat voor die groep logisch was. Alle categorieën worden in de wet, voorzoover zij prothesen vervaardigen, of doen vervaardigen, als fabrikanten beschouwd. Niet wanneer zij andere Tandheelkundige hulp verleen. Dan bewijzen zij pres-

taties, zooals de wet zegt, en vallen zij onder de vrije beroepen, die vrij zijn van de belasting, b.v. geneesheeren, rijwielreparateurs, e.v.

Spreker meende, dat de opvatting van het Departement te verdedigen is. Men heeft spreker de uitgebrachte adviezen ter hand gesteld met verzoek, de zaak te overwegen en het Departement zoo spoedig mogelijk van eind-advies te dienen. Spreker heeft gezegd, overleg met onze Maatschappij te zullen plegen. Het onderhoud had gisteren plaats. Het lijkt spreker het meest gewenscht, dat het Dagelijksch Bestuur, waarvan spreker deel uitmaakt, overleg pleegt. De medewerking van onze Maatschappij zal wel noodig zijn. Spreker denkt b.v. aan mogelijke moeilijkheden van contrôle en van het geven van voorlichting in dubieuze gevallen. Men heeft spreker uitdrukkelijk gezegd, met hem als vertrouwensman in zee te willen gaan, waartegen spreker zeide te verwachten, dat de Maatschappij en al hare Leden zullen medewerken om een bevredigende oplossing op de meest rechtvaardige en minst lastige wijze te bewerkstelligen.

Het kwam spreker wenschelijk voor, deze mededeelingen hier te doen. Spreker is zeer blij, dat het toeval hem met het Departement in contact heeft gebracht. Men had van de zijde van Vereenigingen van Tandheelkundigen en Tandtechnici en van particuliere zijde soms de allergekste adviezen gegeven, die schijnbaar rationeel, in werkelijkheid voor ons funest zouden kunnen blijken.

(Applaus).

De Voorzitter dankt den heer van Hasselt. Spreker juicht zeer toe, dat men hem als vertrouwensman ten Departemente heeft aangewezen. Het is spreker gebleken, dat men daar dermate uiteenlopende adviezen heeft ontvangen, dat spreker zich voor kan stellen, dat het den ambtenaar duizelde. Wanneer men nu aan het Departement den Heer van Hasselt de bezwaren heeft medegedeeld en hem opdracht heeft gegeven een bevredigende regeling te treffen — overigens hoort spreker het nu voor het eerst — dan kan men veilig aannemen, dat er een regeling zal getroffen worden, die de beste is, die wij onder de gegeven omstandigheden kunnen krijgen.

Spreker roept bij voorbaat op, de regeling, welke de leden naderhand zal bereiken, te steunen en te zorgen, dat men bij volgende gelegenheden overtuigd kan zijn, dat wij als organisatie het noodige zullen doen om mede te werken, waar de wet er nu eenmaal is, dat deze behoorlijk wordt uitgevoerd.

Op de vragen van eenige leden antwoordt de Voorzitter, dat men — gelijk spreker reeds eenige malen in het Tijdschrift voor Tandheelkunde heeft medegedeeld — geen papieren voor de omzetbelasting behoeft in te vullen, totdat deze regeling met het Departement is ge-

troffen, waarvan de leden natuurlijk nader bericht ontvangen; dat de regeling gelden zal vanaf 1 Januari 1934, datum waarop de Wet in werking is getreden.

De Voorzitter sluit de discussie en schorst de vergadering tot Zaterdagochtend 10 uur precies.

II. ZITTING VAN ZATERDAGMORGEN 10 UUR.

De Voorzitter heropent de vergadering en stelt, in afwijking van de agenda, aan de orde

9. *Voorstel inzake de hulpverschaffing aan den middenstand.*

De Voorzitter zegt, dat men zich zal herinneren, dat indertijd in Assen, naar aanleiding van den toestand in Amsterdam, een besluit is genomen, waarbij het den leden verboden wérd zich te bewegen op het gebied van verzekering van den middenstand. Daar wij binnen twee jaren geen afdoende regeling hebben kunnen verkrijgen, en het niet gewenscht is, deze belangrijke kwestie er snel door te jagen, hebben wij gemeend, dat vóór Amsterdam eene oplossing moest worden gevonden, omdat daar is toegestaan, wat elders niet toegestaan wordt. Het kan niet langer worden geduld, dat wij briefjes thuis krijgen, waarbij medegedeeld wordt, dat deze of gene vereeniging aan hare leden bekend maakt, dat zij het voorrecht heeft den beroemden Tandarts X. bereid te vinden tegen die en die tarieven voor de leden dit of dat te doen. En dan vinden wij, tot onze niet geringe ergernis, dat er, behalve die beroemde tandarts, nog eenige andere tandartsen zijn, die de leden ook willen helpen voor dat tarief, waaronder Maatschappij-leden.

Het eenige denkbare standpunt ter verdediging van bonafide collega's tegen dergelijk optreden is, dat men in staat moet zijn tegen den patiënt te zeggen, dat dit een genre Tandartsen is, met wie wij, leden der Maatschappij, ons niet kunnen bemoeien en als zij daarheen willen gaan, moeten zij dat weten. Maar spreker kan geen oogenblik verdragen, dat er Tandartsen op die lijst voorkomen, die lid zijn van onze Maatschappij; en het Hoofdbestuur is van plan aan degenen, die dit aangaat, een bericht te zenden, dat zij er onmiddellijk mede moeten ophouden en anders de gevolgen moeten dragen. Wij hebben meer aan een Maatschappij met wat minder leden, doch leden, die de Ethiek van het beroep begrijpen, dan aan een maatschappij met zooveel meer leden, die op deze wijze optreden. Het kan niet langer verontschuldigd worden met het excuus, dat zij het niet geweten hebben. Want zij weten het heel goed.

Maar er zijn mogelijkheden, dat men vragen kan, met welk recht wij bonafide Tandartsen kunnen verbieden mede te werken aan een Maatschappij, die behoorlijk hulp verleent. Als dat zoo is, is er geen reden het te verbieden, maar moet dit gecontroleerd worden op dezelfde wijze als bij de Ziekenfondsen gebeurt. Vandaar het voorstel van een verbod, waarbij het niemand is toegestaan, aan dergelijke vereenigingen mede te werken, tenzij met goedkeuring van het D.B. Dan zal de instelling moeten voldoen aan zekere minimumeischen.

De heer Lourens Bosch leest uit de missive van het Hoofdbestuur o.a. het Bindend Besluit, dat op 1 October 1933 in werking is getreden. Tusschen twee haakjes staat daar achter: „Hierbij zij opgemerkt, dat overeenkomsten met Verzekeringslichamen, die zich bewegen op het terrein der verzekering of verschaffing van Tandheelkundige hulp aan den Middenstand, onder dit Bindend Besluit vallen.” Spreker noemt zulks verwarrend, want wij zijn nog aan het voorstel en het voorstel kan nog altijd verworpen worden.

De Voorzitter zet uiteen, dat dit Bindend Besluit juist is bedoeld, om te maken, dat geen lid zich verbindt aan een verzekeringslichaam, zonder toestemming van het Hoofdbestuur.

De heer Lourens Bosch accepteert zulks en zegt dan over het voorstel zelf, dat het onder 2e genoemde, (saneering en geregelde halfjaarlijksche contrôle,) een in de particuliere praktijk ondoenlijk te stellen eisch is, terwijl het voor de meesten gaat om het grootste stuk der particuliere praktijk.

De Voorzitter zegt, dat deze opmerking een angstwekkende onbekendheid met de discussie's verraadt, die op de Algemeene Vergaderingen in de Afdelingen zijn gehouden en dat de vorige spreker niet in het minst begrepen heeft de idee, waarom de Maatschappij dit vraagstuk heeft aangesneden. Spreker wil het nu herhalen: de vraag is een terugrijpen op elementaire beslissingen en principes, die wij hebben aangenomen in zaken, die al eenige jaren aan de orde zijn.

Spreker wil dan opmerken, dat het verzet tegen het aanvaarden van pogingen om het Middenstandsvraagstuk door de Maatschappij te doen regelen, — een verzet, in een belangrijke en niet de slechtste groep onder ons gerezen — alleen daardoor bezworen is, omdat men dit Middenstandsvraagstuk alleen langs de lijnen van de massa kan oplossen. Het staat iederen patiënt vrij, zoo dikwijls of zoo weinig bij zijn tandarts te komen, als hij wil en de tandarts moet weten, welke maatregelen hij toepast op dien patiënt. Maar ons betoog aan het pu-

blik in Nederland is, dat Tandheelkunde niet duur behoef te wezen en toch behoorlijke gevegeven kan worden, wanneer men een mond, die in behoorlike conditie is, twee maal per jaar (minstens) laat nazien. Dan is het mogelijk dure behandeling uit te schakelen. Dit logische tandheelkundige principe, dat door niemand kan worden aangevochten, is de eenige mogelijkheid,

- 1e. om deze groep van Nederlandsche Staatsburgers aan een behoorlijk verzorgden mond te helpen en
- 2e. dit vraagstuk technisch-tandheelkundig op te lossen.

De oplossing van het Middenstandsvraagstuk staat en valt met het geregelde nazien en behandelen van het gebit, precies als bij de school-tandheelkunde.

De heer **Lourens Bosch** kan zich toch niet ermede vereenigen, dat de Maatschappij zich met deze zaak bemoeit.

Den heer **Sanders** lijkt het geen gelukkige vorm, nu een besluit te nemen, dat vervat is in de terminologie als passend voor een Bindend Besluit. Dan refereert hij inderdaad een Bindend Besluit met den daarbij behoorenden procesgang, of men kan zeggen: De Algemeene Vergadering spreke uit, dat ingevolge Bindend Besluit I (waar deze materie volgens het H.B. immers reeds onder valt) de Maatschappij voortaan geen toestemming zal verleenen aan leden, om zich te verbinden aan Middenstandsverzekeringen tenzij enz. enz.

De **Voorzitter** leest uit Bijlage V, dat het besluit van Assen wordt opgeheven en door een nieuw vervangen. Het bezwaar, dat de vorm lijkt op een Bindend Besluit zou kunnen worden ondervangen door te lezen: „In verband met Bindend Besluit I is het den leden der Ned. Mij. enz. . . .”

Mr. Nord Thomson zegt, dat het geven van een dusdanige interpretatie van een Bindend Besluit bij den Rechter berust. Spreker stelt voor te zeggen: Het is het D.B. slechts geoorloofd toestemming te verleenen, als bedoelde verzekeringslichamen aan de volgende eischen voldoen.

Hiertoe wordt besloten.

De heer **Sanders** vraagt naar het onder 3e genoemde „beperkt” inkomen. De bedoeling is een gering inkomen. Spreker waarschuwt, dat men tot concrete cijfers zal moeten komen.

De **Voorzitter** zegt, dat voorstellen daartoe binnen afzienbaren

tijd van de Commissie zullen komen. Spreker stelt voor, dat wij de terminologie van 3e iets wijzigen, n.l. dat de instelling voldoende waarborgen moet geven, dat de leden vallen onder de door ons bedoelde categorie.

De heer Schutte Jr. stelt voor, „beperkt” te vervangen door „nader te bepalen.”

Mr. Nord Thomson stelt voor te lezen: „De instelling moet voldoende waarborgen geven, dat de welstandsgrens der voor behandeling in aanmerking komende patiënten ligt beneden een welstandsgrens in elk speciaal geval door het D. B. te bepalen.”

De heer van Andel stelt voor te lezen: „een inkomen geniet, dat een bepaalde grens niet te boven gaat.”

Daar men het over de redactie niet kan eens worden, stelt de Voorzitter voor, na de lunch een redactie, op te maken door de heeren Sanders, Bruske, van Andel, Margadant en Mr. Nord Thomson, te bespreken. Het gaat er om, dat de Vergadering zich accoord verklaart met de bedoeling, die erin is neergelegd.

Aldus besloten.

De Voorzitter zegt, dat gelezen moet worden „onder meer” aan de volgende eischen moeten voldoen; dus „o.m.” toe te voegen.

Aldus besloten.

Behoudens de redactie van 3e wordt de Bijlage V met de aangebrachte wijzigingen en aanvullingen goedgekeurd.

9. 35-jarig jubileum Van Hasselt.

De Voorzitter brengt namens het Hoofdbestuur een bloemenhulde en de gelukwensen over aan collega van Hasselt, het eerlid der Maatschappij, die heden 35 jaren geleden het Tandarts-diploma verwierf. Hij brengt hem in welgekozen woorden hulde. De vergadering juicht den heer v. Hasselt staande langdurig toe.

Spreker brengt ook den heer Willemse, die Maandag a.s. zijn 25-jarig jubileum viert, de gelukwensen der Ned. Maatschappij ter Bevordering der Tandheelkunde over.

Staande juicht de Vergadering ook den heer Willemse toe.

10. *Mededelingen van de commissie tot bestudeering van het Tandtechnici-vraagstuk.*

De heer E d e l doet, op verzoek van den Voorzitter, hierover mededeelingen. Hij zegt, dat in het afgelopen jaar de Commissie besprekingen heeft gehouden met de Vereeniging van Laboratoriumhoudende technici, waarmede goed contact mogelijk was. Dit is gebleken niet te kunnen met de loontrekkende technici, waarvan vele vereenigd zijn in de Nederlandsche Tandtechnische Vereeniging.

De Commissie zal onderzoeken en vaststellen, aan welke voorwaarden een vereeniging van loontrekkende technici en hulppersoneel moet voldoen, opdat wij hiermede in contact kunnen treden.

Spreker herinnert eraan, dat met de Vereeniging van Laboratoriumhouders is afgesproken, dat onze leden bij de georganiseerde laboratoriumhouders zullen laten werken. Bestaande toestanden zouden niet gewijzigd worden, doch bij verandering van plaatsing van het tandtechnisch werk zou men zich moeten houden aan de vastgestelde regeling. Over en weer zou men toestanden signaleeren, die niet in overeenstemming zijn met deze afspraak en met het contract, dat zou worden vastgesteld en dat gepaard zou gaan met periodieke bekendmaking van een lijst van laboratoriumhouders en registratie van hunne werkkrachten.

Spreker moet mededeelen, dat het toch nog voorkomt, dat onze leden technisch werk laten verrichten bij menschen, die tegelijk onbevoegd de Tandheelkunde uitoefenen; een zeer ongewenschte toestand, dien men moet beëindigen. Ook is het ongewenscht, ofschoon niet verboden, werk te doen verrichten door Tandheelkundigen. Het komt de Commissie voor, dat er ook voortdurend leerlingen worden aangenomen, ofschoon noch het D. B., noch de Commissie hiervan in kennis werd gesteld.

De Commissie stelt zich voor, verder met de laboratoriumhouders een tarief vast te stellen en een overeenkomst te maken, en zoo mogelijk in de eerstvolgende Algemeene Vergadering de leden hiervan in kennis te stellen.

De Voorzitter dankt den heer Edel. Spreker heeft een brief voor zich liggen van de Vereeniging van Laboratoriumhoudende technici. Deze verzoekt het H. B. op onze Algemeene Vergadering een besluit te nemen, dat onze leden geen opdrachten geven, dan aan die laboratoriumhouders, die lid van hun Vereeniging zijn. Het is de bedoeling, dat het verbod geldt ook voor Tandheelkundigen, die laboratoriumhouder zijn en naast het laboratoriumwerk voor anderen, ook de praktijk beoefenen. Spreker vindt het verzoek billijk. Wij willen

medewerken, dat er tarieven komen, die den laboratoriuhouder een redelijk bestaan verschaffen. De genoemde Tandheekkundigen, die dus inkomsten uit anderen hoofde hebben, kunnen gemakkelijk onder die tarieven werken, waardoor ze een behoorlijke regeling met de georganiseerde groep onmogelijk maken. Spreker wil hier dus een beslissing nemen, dat de leden van onze Maatschappij het tandtechnisch werk zullen opdragen aan leden der Vereeniging van laboratoriumhoudende technici in Nederland, waarvan elk bonafide tandtechnisch laboratorium lid kan zijn.

Sommige leden bepleiten nu, dat er onvoldoende zekerheid is, dat de leden der Vereeniging, voorzoover zij tandheekkundigen zijn, niet toch de tandheekkunde uitoefenen.

De heer Van Andel, Paerl en Visser uiten zich hierover. Laatstgenoemd lid verdedigt de opvatting, dat het zeker is, dat de Vereeniging van Laboratoriumhouders geen Tandheekkundigen, die naast het laboratorium-werk de tandheekkunde uitoefenen, als lid zullen aannemen.

De Voorzitter zegt, dat op de volgende Vergadering het eindresultaat der besprekingen met de vereeniging ter tafel zal worden gebracht. In afwachting daarvan wordt van de leden verwacht, dat zij hun tandtechnisch werk alleen zullen opdragen aan een bij de Vereeniging aangesloten laboratorium.

De Voorzitter dankt de Commissie voor het vruchtbaar werk in de afgelopen periode verricht.

De heer Visser vraagt, of de Commissie dus de zekerheid heeft, een overeenkomst, als besproken, te mogen aangaan.

De Voorzitter zegt, dat de Commissie de toestemming van de Maatschappij heeft, de onderhandelingen voort te zetten tot een stadium, waarin wij het definitieve contract kunnen bespreken en goedkeuren.

Conform besloten.

Op een vraag van den heer Schutte Sr. zegt de Voorzitter toe, na afloop dezer Vergadering na te gaan, welke besluiten zijn genomen en deze, indien gewenscht, den leden afzonderlijk ter kennis te brengen.

8. *Rapport tot reorganisatie van het Incasso-Bureau.*

De Voorzitter zegt, dat men zich zal herinneren, dat na lange discussies op de vorige Algemeene Vergadering met groote meerderheid besloten is, deze zaak in de Afdeelingen te brengen. Dat is geschied. Voordat de resultaten het Hoofdbestuur bekend waren, ontvingen wij een schrijven van den juridischen adviseur, met de mededeeling, dat hij naar aanleiding van een hem ter oore gekomen uittaling in een Afdeeling, niet langer bereid was, na eventueele reorganisatie, als Directeur van het Incassobureau op te treden. Het H. B. betreurt dit schrijven, maar kan het begrijpen. Wij zijn zeer onaangenaam getroffen door opmerkingen, die ook in andere Afdeelingen zijn gemaakt. Men geloofde, ondanks zijn duidelijke verklaringen, blijkbaar niet, dat er voor Mr. N. Th. geen financieel voordeel aan vastzat, er integendeel door hem risico gelooopen werd.

Afgescheiden hiervan blijkt uit de verslagen der Afdeelingen, dat een aanzienlijke meerderheid in de maatschappij niet voelt voor de proefneming, als door de Commissie bedoeld.

Men heeft in de Afdeelingen de opmerking gemaakt, dat de wijze van aanhangig maken niet gelukkig zou zijn geweest en men sprekers, namens de Commissie ad hoc, naar de Afdeelingen had moeten zenden. Het D. B. echter meende, dat hiertoe geen aanleiding bestond. Wanneer niet de overgrootste meerderheid onzer leden het denkbeeld zonder meer hartelijk zou toejuichen, mocht, naar de meening van het D. B., deze werkelijk financieele gewaagde proefneming niet genomen worden, want zou een een contributie-verhooging van f 10.— beteekenen.

Daarom stelt het Hoofdbestuur U de conclusie van bijlage IV voor, n.l. dit punt van de Agenda af te voeren, tot later blijken zal, dat de overgrootste meerderheid van onze leden er anders over denkt.

De heer Schutte Sr. betreurt dit gebrek aan gemeenschapsgevoel der leden, ook vindt spreker het jammer, dat sommige menschen hunne opinies niet behoorlijk hebben kunnen overdenken en het idee van kwade trouw niet hebben kunnen uitschakelen.

De heer Bakker onderschrijft het laatste gedeelte van het betoog van den voorziter volkomen. Het eerste geeft hem aanleiding te zeggen, dat hij elk woord tegen het voorstel in de Afdeeling gesproken, hier wel wil herhalen. Persoonlijk zal het hem en misschien ook vele anderen, een groot genoegen zijn over zakelijke aangelegenheden met Mr. Nord Thomson den degen te kruisen. Spreker vindt, dat de betrokken sprekers uit de Afdeelingen de beschuldigingen hier moeten herhalen.

Den Voorzitter is niets bekend van beschuldigingen. Spreker's opmerking heeft blijkbaar aanleiding tot misverstand gegeven.

Mr. Nord Thomson had van tevoren gezegd, bij voorkeur dit voorstel in de Afdelingen te willen verdedigen, als een ander Directeur van het bureau zou worden. Dat ging niet, omdat men hem, als een in de Tandheelkunde bedreven jurist niet missen wilde, dit zelfs een der merites van het commissievoorstel achtte. De heer Nord Thomson ging accoord en heeft op de Algemeene Vergadering ook uitdrukkelijk gestipuleerd, dat iedere gedachte aan financieel voordeel moet worden geëcarteerd. *Dat* heeft men in twijfel getrokken, terwijl dit argument èn door hem èn door het H. B. en het D. B. bij voorbaat sterk van de hand was gewezen.

Hiermede was dit incident van de baan.

Na de opmerking van den heer Kayser, dat hij met het meeste succes van de diensten van Mr. Nord Thomson heeft gebruik gemaakt, welke mededeeling door applaus gevolgd wordt, vraagt de Voorzitter, of de Vergadering ermede accoord kan gaan, dat het voorstel van de agenda wordt gevoerd.

Aldus besloten.

Daarna wordt 5 minuten gepauseerd.

Heropening.

De Voorzitter geeft het woord aan collega Jan Visser, tot het houden van een causerie over „Het honorarium Vraagstuk”.

Punt 6. De Heer Jan Visser begint met de opmerking te maken, dat een 20 jaar geleden voor dit vraagstuk, bij het kleine groepje practizeerende tandartsen weinig belangstelling bestond. In kleinen kring werden wel tarieven gemaakt b.v. in Amsterdam, maar over 't algemeen handelde een ieder naar eigen inzicht. Maar ook thans nog — blijkens vaak geuite vragen door collega's van diverse leeftijd wat zij voor dit of dat moeten berekenen — hebben we geen strikte richtlijn naar welke wij onze tarieven vaststellen. Onze prijzen berusten over 't algemeen op ervaringsfeiten n.l. als men voor een zeker werkstuk X gulden rekent, de patiënt wel geen bezwaar zal hebben dit te betalen; het gevaar ligt hier voor de hand, dat er vaak een wanverhouding is tusschen de belooningen voor de diverse prestaties.

Spreker zou gaarne zien, dat wij een tarief maakten, dat wij het publiek konden overleggen, waar we *allen* achter staan en waarbij wij zeggen: „Dat is ons honorarium en dat komt ons ook ten volle toe.”

Aan drie factoren zou dit moeten voldoen 1e een honorarium, 2e vergoeding voor de kosten die wij zelf hebben gemaakt, 3e vergoeding voor de hulp, die wij dikwijls moeten geven aan menschen die ons niet

honoreeren naar de hulp, die wij moeten geven, omdat het werk dat wij in de eerste instantie hebben gemaakt ons of den patiënt niet bevalt.

Gedurende 20 jaar heeft hij in zijn practijk getracht de b.g. wanverhouding op te heffen, door een uur-honorarium te berekenen, hetgeen echter alleen uitvoerbaar is in de zuiver particuliere practijk, die zich geheel in den beteren middenstand en in de zeer goed gesitueerde standen beweegt.

Spreker heeft dit recept voor zichzelf uitgedacht, maar even goed kan men ook tegen „per stukberekening” honoreeren; in beide gevallen moeten wij trachten de groote contrasten, die wij hebben tusschen de honoreering van verschillende prestaties (met voorbeelden werden deze nader toegelicht) eenigszins te doen verdwijnen, om gezamenlijk tot een bepaald peil te komen, waaronder in Nederland nergens die hulp is te verkrijgen.

Natuurlijk moeten wij de lokale kleur in aanmerking nemen, maar als wij eerlijk zijn en nagaan of dat honorarium den tandarts toekomt, dan zullen wij op den langen duur den strijd winnen. Tenslotte zou spreker in overweging willen geven of wij ons H. B. zullen opdragen met grooten spoed een Commissie in het leven te roepen om dit honorarium-vraagstuk onder de oogen te zien en een tariefregeling te maken voor het geheele land.

Applaus.

De Voorzitter brengt ook namens de Vergadering den heer Visser dank voor deze „inleiding”. Want als zoodanig zou hij deze causerie willen beschouwd zien. Om van gedachten te wisselen over dit belangrijke vraagstuk is absoluut noodzakelijk, maar even noodig is het om daarbij niet af te dwalen in details, doch zich strikt te houden bij de „principes” en deze zoo noodig aan te vullen of tegen te spreken.

In de eerste plaats gaat het hier om een verzoek n.l. om aan een Commissie op te dragen de noodzaak van de tarifieering, en hoe die moet plaats vinden, onder handen te nemen.

Spreker is huiverig voor nog meer commissies; hij gelooft ook niet, dat wij die op dit oogenblik strikt noodig hebben, immers bij het voortwerken aan de kwestie der middenstandsbehandeling, komt ook de tariefskwestie onherroepelijk naar voren.

De Heer Bakker acht dit onderwerp zeer belangrijk, daar het raakt de meest vitale belangen van de beoefenaren der tandheelkunde, zowel economische als moreele.

Heeft de Heer Visser als basis voor honorariumberekening in hoofdzaak twee factoren, tijd en prestatie genoemd, spreker zou hieraan

willen toevoegen als derde basis: de welstand van den patiënt. Ook zou hij niet gaarne tijd, in het algemeen gesproken, willen beschouwen als een waardemeter, omdat in een bepaalde tijdsduur de een veel meer werk verricht dan de ander, aannemend dat beiden het goed doen.

Een factor van belang is ook de waarde, welke de behandeling heeft voor den patiënt, spreker licht dit toe met voorbeelden uit de praktijk, om tenslotte te waarschuwen tegen den geest van eenheidsprijzen.

Resumeerend zijn er z.i. drie pijlers waarop de constructie van een honorarium moest rusten:

- 1e. de prestatie, die soms alleen in tijdseenheden kan worden uitgedrukt.
- 2e. de dienst aan den patiënt bewezen, dus het wel of niet slagen van het werk.
- 3e. hoe het gesteld is met 's mans inkomstenbelastingbiljet.

De heer *M a r g a d a n t*, hoewel met zeer veel genoegen de inleiding van den heer *Visser* gehoord hebben, mist daarin enkele dingen die z.i. bij deze discussie gewenscht zijn naar voren gebracht te worden.

Heeft de inleider op 'n oogenblik gezegd dat de tandarts zich een positie moet kunnen verzekeren, zooals hij tot nu toe gewend is — spreker wil verder gaan en vindt dat ook in de toekomst de collega mag eischen, dat hij een behoorlijk menschaardig bestaan heeft en dat hij ook eventueel voor zijn toekomst een spaarduitje kan wegleggen. De vrees bekruipt hem, dat dit onder de huidige omtandigheden door de burgerij (de middenstanders in het algemeen, ongeveer 80 pct. der particuliere patiënten) niet kan worden opgebracht, wanneer deze burgerij de tandheekunde blijft eischen op de wijze, zooals zij tot nu toe is geëischt geworden.

Wij zullen, ook om verschillende collega's te behoeden voor afbraakprijzen te werken, de patiënten moeten toonen, dat aan deze hoo-ge honoraria tegemoet kan worden gekomen door aan de wijze van behandeling zekere eischen te stellen van saneeren en meer systematische behandeling. Wanneer de patiënt dit niet uit zich zelf doet, is de eenige mogelijkheid een systeem te zoeken, waarbij men langzamerhand hem weet te dwingen.

De heer *L o e b* wenschte deze gelegenheid aan te grijpen om de maatschappij te wijzen op haar taak n.l. om krachtige propaganda te voeren voor goede tandheekunde; daarnaast moet dan een tarief komen voor het geheele land.

De commissie voor het middenstandsvraagstuk is in haar werk op tegenstand gestuit in die afdelingen, waar een zoogenaamd tarief be-

stond, waarvan men echter het ontstaan niet kan naspeuren. Deze bestaande tarieven moeten wij in de eerste plaats afbreken, om dan te gaan opbouwen en dan is het tarief onderdeel van het grootsche geheel: de afdeling propaganda. Spreker heeft hier voornamelijk het oog op prophylaxis en conserveeren.

De heer Regensburg de Mooy mist in de debatten één factor: n.l. de tandarts als mensch; zijn honorarium moet dusdanig berekend zijn, dat hij er fatsoenlijk van kan bestaan, maar men wachtte zich dit zóó hoog te stellen, dat het anderen tot aanstoot wordt.

De Voorzitter ziet in dit honorarium vraagstuk twee factoren, die wij in de toekomst uit elkaar moeten houden:

- 1e. of van tandheelkundig, dus van deskundig standpunt gezien de wijze waarop wij ons tarief samenstellen, juist is.
- 2e. of het gewenscht is die tarieven een bepaalde norm te geven en die aan het publiek bekend te maken.

Allereest wil spreker een, tot nog toe niet gehoorde opmerking maken, die z.i. van zeer veel belang is: de persoonlijkheid van den tandarts — niet is hiermede bedoeld zijn werk, maar zijn figuur als mensch, zijn overwicht op den patiënt

Het is toch een feit, dat er, onder de bij ons als weinig gunstig bekend staande collega's menschen zijn, die ondanks alldroevigste prestaties, groote praktijken hebben en exorbitante honoraria rekenen. Deze collegae bezitten in zoo groote mate het talent van suggestie, dat de patiënt zijn werk — goed of niet goed — dezen prijs waard vindt. Het publiek heeft een appreciatie van onze diensten, die vaak in het minst niet recht evenredig is met de geleverde prestaties. Het gaat dus in de eerste plaats niet om de hoegrootheid van de honoraria, maar het vraagstuk is, den patiënt te laten begrijpen, dat er voor hem een eerlijk werk wordt gedaan en dat dit eerlijk wordt berekend.

Als een patiënt dit vertrouwen heeft, maakt hij geen bezwaar. Het bewijs daarvan is, dat er praktijken zijn, waar de patiënten hoezeer getroffen door de economische ongunst der tijden, bij de collega's blijven komen, ofschoon zij weten ergens anders zeer vermoedelijk goedkoper terecht te kunnen komen.

Daar zullen wij het in de eerste plaats moeten heenleiden en als wij dit kunnen bereiken, niet collectief, maar individueel, is er voor gevaar in de toekomst heel weinig reden. Dat dit niet het geval is, vindt naar sprekers meening zijn oorzaak in de mentale opvoeding van den student: dat dit geen verwijt is aan de docenten persoonlijk, maar een aanklacht tegen het onderwijssysteem, zij hier met nadruk gezegd.

Toch mogen en moeten wij verwachten en verlangen dat te Utrecht deze jonge menschen opvattingen en idealen worden bijgebracht, die het hun mogelijk maken de struggle for life beter te kunnen voeren, dan thans het geval is; dat hun iets wordt meegegeven van dat overwicht, dat het succes bepaalt van de menschen in de praktijk.

Wanneer wij in dit oogenblik als organisatie, omvattend de overgrootte meerderheid van de tandartsen in Nederland, dit honorariumvraagstuk bekijken, moeten wij dit doen in den zin van de zooveen omschreven redenen en in den zin van samenwerking, om den ondergang van de jongeren en jongsten te voorkomen. Doen wij dit niet, dan zal een bepaling van tarieven ons niet kunnen helpen.

De heer Bakker wil het over meer materieele punten hebben tot leering van hen, die heel ver in de toekomst zien en nu al het zwaartepunt op de prophylaxis en de tarieven daarvoor willen leggen en misschien ook voor een enkele, die zich bevlijtigt met het in elkaar organiseeren van ziekenfondsen.

In een helder gedocumenteerd betoog wijst spreker op de zeer uiteenlopende opvattingen, die er bij Nederlandsche tandartsen bestaan over het verschaffen van hulp aan hun patiënten, als zij bij de mate van hulp, die zij hun patiënten verschaffen, niet geïnteresseerd zijn. De uitkomsten van het gepresteerde zijn geweldig heteroog en wij zullen goed doen daaraan onze aandacht te wijden, voordat wij van een eenheidstarief succes kunnen verwachten.

De heer Jan Visser kan niet anders zeggen, dan dat de sprekers zijn zeer gebrekkige inleiding zeer mild hebben behandeld veel kritiek heeft hij niet vernomen, maar wel een ondersteunen van zijn eigen gedachtengang. Spreker heeft, dit in antwoord aan den heer Bakker, den welstand der patiënten niet vergeten, maar hij heeft die eenvoudig niet genoemd en dit te meer, omdat wij in aansluiting hiermee behandelen de kwestie van den middenstand en de Ziekenfondsen. Dat die welstand in het tarief, ook van de particuliere praktijk moet worden verwerkt, spreekt z.i. van zelf, evenzeer mogen bijzondere prestaties van enkelen bijzonder worden gehoordeerd. Zijn bedoeling is echter tot een minimum te komen, nooit tot een maximum. Al zal een heden geldend tarief misschien morgen of overmorgen niet aan onze eischen beantwoorden, toch gelooft spreker, dat wij in dezen tijd beter af zijn met een tarief, wanneer daarin kan komen een weerspiegeling, van wat wij meenen, dat een tandarts moet doen tegenover zijn patient, en zeker indien dit de elementen van opvoedkunde bevat, die door den heer Nord en anderen zijn naar voren gebracht.

De opmerking van den heer Loeb over propaganda kan hij volkomen onderschrijven. Dat de tandheilkunde populairder zou worden,

als de patiënten niet den indruk kregen, dat de eene collega zooveel duurder was dan de andere — zooals er is gezegd — ontkent spreker ten stelligste. Voorbeelden uit de praktijk zijn er, die bewijzen, dat iemand, die werkt tegen een zeer hoog uurloon, tenslotte geen duur tandarts behoeft te zijn, indien hij maar telkens weer aan den patiënt geeft alles, wat de tandheekunde geven kan, en de patiënt zich regelmatig onder behandeling stelt, mits deze geplaatst is in de juiste klasse.

Spreker wil het hierbij laten: het laatste woord zal over deze materie wel niet gesproken zijn. Hij is de sprekers dankbaar, die hem hebben gestaafd in zijn meening, dat het honorariumvraagstuk wel tot een oplossing is te brengen, mits wij gezamenlijk blijven werken in het belang van onzen stand. (Applaus).

De Voorzitter dankt den heer Visser en de heeren die mede gediscussieerd hebben: in de komende jaren zal het honorariumvraagstuk wellicht meer dan ons lief is, aan de orde komen en dan is dit een nuttige voorbereiding geweest. De commissie door het H. B. benoemd om zich met de tarieven te bemoeien, bestaat uit de heeren Schutte Jr., Waagenaar en Scherphuis. Om hieraan toe te voegen de heeren Visser en Bakker, zooals werd voorgesteld, komt hem niet raadzaam voor: een werkcommissie dient niet groot te zijn en toch kan deze met genoemde heeren gaan praten, om ook hun inzichten en ervaringen te vernemen en te verwerken tevens, alvorens zij dit plan ter onzer kennis brengt. De discussie wordt hiermede gesloten en de vergadering geschorst tot heden middag half drie.

III. ZITTING VAN ZATERDAGMIDDAG HALF DRIE.

De Voorzitter heropent de vergadering en stelt opnieuw aan de orde:

Punt 9. *Voorstel i.z. de Hulpverlening aan den middenstand.*

De hedenmorgen ingestelde commissie van redactie stelt voor om in bijlagen V het bewuste punt te laten luiden, welk voorstel met algemeene stemmen wordt goedgekeurd:

De instelling moet voor hare verzekerden een door het D. B. goedgekeurde welstandsgrens hebben vastgesteld en handhaven.

Punt 7. *Voorstel tot aanvaarding van een codex voor beroepsethiek.*

De Voorzitter brengt allereerst dank aan de collega's, die dit werk hebben tot stand gebracht, met name aan den voorzitter, collega Sanders.

Daar niemand, noch aan den codex in het algemeen, noch over de inleiding, die a.h.w. de algemeene beginselen weergeeft, iets in het midden heeft te brengen, wordt overgegaan tot puntsgewijze behandeling.

Reclame.

De heer Berman is er door getroffen, dat niet even de nadruk is gelegd op reclame, speciaal met installaties, welke door den handel erg in de hand wordt gewerkt, deze oefent een sterke druk uit op de tandartsen om door middel van hun installatie een indruk bij de patiënten te wekken, die geen pas geeft; b.v. het niet bezitten van een S.S. White Unit, wordt door den handel gekwalificeerd, alsof de tandarts niet bij is.

Het gaat er dus om, dat wij den jongeren een instructie geven, die hun kan dienen als wegwijzer naar de gangbare ethische begrippen van den stand.

De Voorzitter meent dat men dit nooit onderbrengen kan bij iets, dat met den codex te maken heeft, dan komt men op een terrein, waaromtrent in de tandheelkundige wereld verschil van meening is.

De heer Bakker meent dat een concreet voorbeeld — zooals de heer Berman bedoelt — zou kunnen zijn een advertentie met een plaatje in een blad van de een of andere firma en daaronder „Praktijkkamer inrichting van Dr. Zus of Zoo”. Dat doet dus de firma.

De Voorzitter heeft daarentegen uit de woorden van den heer Berman vernomen, dat hij op 't oog heeft een reclamecampagne door de dentalbranche gevoerd, om de jongeren allerlei dure en onnoodige apparaten op te dringen, omdat zij — bij gebreke van dien — zullen worden beschouwd door het publiek, als niet bij te zijn.

De heer van Eupen vraagt of het toelaatbaar is, dat een tandarts op zijn deur zet b.v. „Röntgen installatie”.

De Voorzitter zou dit willen scharen onder den eersten regel: Men onthoude zich van elken vorm van reclame, welke, gezien de in Nederland gangbare opvattingen, met het uitoefenen van het beroep van tandarts niet vereenigbaar is.”

De heer Sanders geeft — desgevraagd door den voorzitter — als zijn persoonlijke opvatting te kennen (in de beraadslagingen der commissie is dit punt als zoodanig niet ter sprake gekomen), dat genoem-

de aanduiding op een naambord plaatsen, niet fraai is; maar dit te verbieden of met name aan te duiden, als niet behoorlijk, is niet tactisch. Evenzoo, hetgeen collega Bakker aanvoert; als iemand niet voelt, dat hij een dergelijke afbeelding van zijn kamer dient te verhinderen, dan heeft hij den geest van deze begrippen, vervat o.m. in dezen codex, niet goed in zich opgenomen.

Maar iemand, die van goede wille is, en zich afvraagt „zou ik wel op mijn naambord plaatsen: „Röntgen-installatie”, of — zou ik mijn kamer wel, op de reeds bovengenoemde wijze, laten afbeelden . . . zal in dezen codex, als hij door de Maatschappij is uitgegeven, wel een antwoord vinden en indien er nog twijfel bij hem bestaat, kan hij het b.v. aan de autoriteiten in de Mij. vragen, wat zij ervan denken.

Spreker doet met nadruk uitkomen (en dat geldt ook bij talrijke vragen, welke in andere hoofdstukken kunnen worden gesteld), dat in dezen codex lang niet alles is vervat, maar de commissie heeft hier de voor naamste, dus de typen van gevallen bij elkaar vergaard en meent (in de hoop dat de vergadering zulks zal beamen), dat dit stuk den geest ademt, waarin tandheelkundige praktijken moeten worden uitgeoefend.

De heer Schutte is het niet geheel eens met den heer Sanders; het zou toch kunnen zijn, dat de publicatie van de gekiepte kamer met den naam van den tandarts er onder, zonder diens medeweten heeft plaats gehad. Als iemand „Röntgen-inrichting” op zijn deur zet, dan doet hij iets, dat niet in orde is, tenzij hij niets anders doet dan Röntgen diagnostiek. Een fatsoenlijk collega weet dit wel, voor hem is het niet noodig om, wat mag en wat niet mag, op deze wijze op schrift te stellen, maar het zijn juist die menschen, die er kantjes afloopen, en door hun bedriegelijke bekendmakingen op het publiek indruk maken.

De Voorzitter oordeelt, dat wij dit alles niet kunnen codificeren.

De heer van Andel merkt op, dat het er toch al in staat, onder het hoofdstuk naamborden.

De heer Sanders laat in antwoord op een algemeene opmerking van den heer Schutte, uitdrukkelijk uitkomen, dat deze codex niet uitsluitend is gemaakt voor hen, die probeeren de kantjes er af te loopen, maar wel degelijk voor die menschen, die gaarne willen doen wat fatsoenlijk is, maar die het eenvoudig in details niet weten. Dus voornamelijk om leiding te geven, dient deze codificatie.

De heer v. d. Ven zou er een bepaling aan willen toevoegen: „Het maken van visites, met het kennelijk doel zijn diensten als tandarts aan te bieden, is niet oirbaar.”

De Voorzitter is van meening, dat dit absoluut valt onder de eerste regelen van dit hoofdstuk, n.l. dat men zich onthoude van elken vorm van reclame, enz. enz. Spreker zou zich bijna geneeren dit in een codex op te nemen en mochten er inderdaad collega's zijn, die er anders over denken, dan wordt het hoog tijd, dat dezen er aan worden herinnerd, dat zij voor hun onbehoorlijk gedrag, zelfs ook zonder codex, voor den afdeelsraad kunnen worden gebracht.

De heer Berkenbosch Berends vestigt de aandacht op alinea 2, waar staat: Ten gerieve van den „overnemenden” collega mag hoogstens gedurende één half jaar het naambord van den tandarts, die het huis verlaten heeft, daaraan bevestigd blijven.”

Spreker vraagt, naar aanleiding van een geval, dat zich, zeer ten ongerieve van de familie van een overleden collega te Arnhem heeft voorgedaan, of bij overlijden hierop geen uitzondering kan worden gemaakt, dus m.a.w., dat dan het naambord van den ontslapene onmiddellijk wordt weggenomen.

De Voorzitter heeft ook ernstig bezwaar tegen deze alinea en vindt dat halve jaar veel te lang. Wanneer iemand een praktijk overneemt, hetzij bij overlijden, hetzij in andere omstandigheden, dan krijgt hij inzage en wordt hij vermoedelijk eigenaar van de boeken en bescheiden uit die praktijk: aan de hand daarvan kan hij ieder belanghebbende kennis geven, dat zijn voorganger is verdwenen en hij die praktijk zal voortzetten. Spreker stelt voor die toestemming voor een half jaar te schrappen.

De heer Brugman wijst er op, dat op het platte land die aanschrijvingen niet voldoende effect sorteeren; de menschen gaan daar vaak op „een naam” af, zoodat een naambord wel noodig kan zijn.

De heer Paerl kan niet geheel het standpunt van den voorzitter deelen; indien iemand zijn praktijk overdoet, heeft deze den plicht alleszins mee te werken, dat die praktijk, zeker den eersten tijd, zooveel mogelijk in elkaar blijft. Nu kan het aanschrijven, 2 of 3 maal adverteeren wel goed zijn, maar niet altijd wordt door ieder daarvan goede nota genomen. Daarom stelt hij voor het handhaven van het naambord gedurende bijv. 2 of 3 maanden toe te staan, wie dat wensch.

De heer Bakker daarentegen deelt des Voorzitters standpunt in de naambordenhistorie; z.i. mag dat bord alleen er staan, zoolang de oude collega er zelf ook is, om zijn jonge collega bij zijn patiënten te introduceeren. Maar als de oude collega verdwijnt, moet zijn bord mede verdwijnen.

De heer Sanders, niet sprekend als voorzitter van de commissie, maar geheel persoonlijk, voelt het meest voor de richting van den voorzitter en van den heer Bakker, maar als adviseur van de Mij. voor het geven van regelen, plaatst hij zich liever op het standpunt van de heeren Brugman en Paerl, althans in principe. Hij kan zich levendig voorstellen, dat het voor den praktijk overnemenden collega een niet weg te cijferen belang is, dat het naambord nog een *zekeren* tijd blijft staan, en ontkent, dat adverteeren en het zenden van kaarten voldoende bekendheid geeft, zeker niet in de provincieplaatsen. Tevens herinnert hij er aan, dat wat hier toegelaten is, door meer en zelfs zeer honorabele collega's in den loop der laatste jaren gedaan is, redenen waarom hij van meening is, zoo weinig mogelijk te verbieden of af te keuren. Hij vindt een termijn van 6 maanden niet te lang, maar 2 of 3 maanden tekort; tegen een eventueel amendement zal hij zich echter niet verzetten.

De Voorzitter is door den heer Sanders niet overtuigd en handhaaft zijn standpunt dat, als de collega weg is, het bord ook weg moet. Hij geeft nog aan de collega's Sterk, Berkenbosch Berends, Mej. Dullemond, van der Linde (Zwolle) het woord, waardoor hij echter niet tot 'n andere overtuiging komt en brengt daarna zijn voorstel in stemming.

23 leden verklaren zich daar tegen en 44 daar voor, zoodat het voorstel is aangenomen en het voortaan verboden is, bij overname van praktijk, het bord van den voorganger te laten staan.

De heer van Andel stelt tenslotte een kleine redactiewijziging voor, n.l. in den laatsten zin te lezen: In den regel zal het aanbevelenswaardig zijn vóór het sluiten eener dusdanige overeenkomst, een advies te vragen, etc. De vergadering gaat hiermede accoord.

Praktijkuitoefening in vroegere tandartswoning.

De heer Henry zou „binnen een half jaar” willen vervangen door „binnen een jaar.”

De heer Sanders acht deze termijn te lang en niet practisch.

De heer B u i s m a n wijst op mogelijke woningnood, die er plaatselijk zou kunnen heerschen; wat dan?

De heer B a k k e r waarschuwt er tegen om een servituut op het huis te leggen, vooraf zou deze kwestie door den collega bij huurcontract moeten geregeld zijn.

De V o o r z i t t e r is van meening, dat indien de zich vestigende collega voldoende waar kan maken, dat er geen ander huis voor hem is te vinden, deze niets onbehoorlijks doet; daarom staat er niet, dat het *verboden* is, maar dat het *onbehoorlijk* is.

De heer H o e k s e m a zou er veel voor voelen, dat de uitspraak versterkt werd, en wel naar aanleiding van een desbetreffend geval, dat zich te Groningen voordeed.

De V o o r z i t t e r ontraadt zulks; *niet behoorlijk* is reeds een sterke uitspraak en de onbehoorlijkheid kan af en toenemen, naar de wijze waarop het is geschied, naar het oordeel van den Afdeelingraad.

Mr. N o r d T h o m s o n wil, tegemoet komend aan het bezwaar van den heer Buisman, het iets verzwakken n.l. „Het is in het algemeen niet behoorlijk, om indien een collega enz.”

De V o o r z i t t e r vraagt of iemand tegen deze wijziging is? Zoo niet, dan is die goedgekeurd.

Afstaan van honorarium.

De heer H o e k s e m a informeert, of hier ook onder valt, indien een tandarts zooveel mogelijk doktoren met hunne gezinnen gratis behandelt, om daardoor aan patiënten te komen.

De V o o r z i t t e r bestrijdt dit, indien het kennelijk doel om daardoor als tegenprestatie patiënten te krijgen, inderdaad kan worden aangenomen. Hoogere motieven kunnen immers ook wel degelijk aan deze gratis behandeling ten grondslag liggen; het hangt er van af hoe men tegenover de medici staat.

Praktijkwaarneming bij onstentenis.

Mej. A v i s wil het voorkomen, dat hier „waarnemen” en „vervangen” door elkaar is gehaald en verwarring zou kunnen stichten.

De Voorzitter en de heer Sanders zijn het met deze opmerking eens en dus wordt in de eerste alinea het woord „vervanger” geschrapt en vervangen door „waarnemer”.

De heer Kayser kan niet nalaten zich tegen deze codificatie te verklaren: z.i. zijn ethiek, godsdienst en ondeugd niet te codificeeren en de besprekingen hier gehouden, hebben hem daarin versterkt.

De Voorzitter respecteert deze overtuiging, al deelt hij die niet; dan zou de Maatschappij anders moeten zijn, dan zij er vandaag uitziet.

Bij stemming verklaren zich 4 leden daartegen, zoodat deze Codex met groote meerderheid is aanvaard.

De Voorzitter uit zijn vreugde over het bezit van deze ethische codex, waar hij zelf verscheidene jaren vóór zijn voorzitterschap op heeft aangedrongen, dankt persoonlijk de Commissie, die zich buitengewone moeite voor de samenstelling heeft getroost en meent ook uit aller naam te spreken, wanneer hij aan die dankbaarheid uiting geeft met een hartelijke handdruk aan den voorzitter der Commissie.

(Krachtig applaus.)

Punt 11. Plaatsbespreking der 21e Jaarvergadering.

De Voorzitter acht Utrecht daarvoor aangewezen omdat dit de gunstigste plaats is gebleken voor de wintervergadering.
Conform besloten.

Punt 12. Rondvraag.

De heer Bakker, die gisteravond niet aanwezig kon zijn, zou gaarne even terugkomen op een punt, dat aan de orde is geweest en wel mede op verzoek van eenige collega's met wie hij daarover sprak. Het staat n.l. in verband met het heengaan van den voorzitter der maatschappij en diens eventueele opvolger.

Wel verre van te willen spreken over de persoon van den eventueelen opvolger, meent hij, dat het voor de Mij. goed zal zijn, dat er een periode van betrekkelijke rust komt, hetgeen verband houdt met de persoonlijkheid van den volgenden voorzitter. De Mij. zal dan gelegenheid hebben om tal van dingen, die nu aan de orde zijn, rustig te laten bezinken en eens te zien, wat er van komt.

Spreker heeft gemeend zijn plicht te doen, als hij in het belang van het geheel ook dit denkbeeld meegeeft aan hen, die teruggaan naar de afdelingen, als zij een voorzitter der Mij. moeten kiezen.

De heer Bruske wenscht, als voorzitter van het steunorgaan er op te wijzen, dat dit met het oog op de meer en meer inkomende aanvragen om steun een zeer moeilijken tijd doormaakt.

Dankbaar voor de hulp, ons van tijd tot tijd door collega's verleend, moet hij een speciaal woord van dank richten tot Mr. Nord Thomson, die in dezen meer gedaan heeft, dan wij van hem mochten verwachten. (Applaus).

Tenslotte geeft spreker het Hoofdbestuur in overweging het steunorgaan financieel met een subsidie te steunen.

De Voorzitter is gaarne bereid dit denkbeeld in het Hoofdbestuur te bespreken en wekt tevens de aanwezige collega's op het steunorgaan zooveel mogelijk bij te staan.

De heer Pool, terugkomend op de hedenmorgen gevoerde bespreking van het voorstel der Middenstandsbehandeling, waarbij is gebleken, dat nog verschillende leden der Mij. aan leden van Vereenigingen tandheelkundige hulp aanbieden tegen gereduceerd of speciaal laag tarief, zou gaarne zien dat de Mij. veel strenger tegen deze gevallen optrad, opdat het niet mogelijk ware, dat een tandarts, die (nog geen lid zijnde) zulke praktijken er op na hield, aangenomen werd als lid der Mij., zooals dit te R'dam is gebeurd.

De Voorzitter betreurt het, dat de heer Pool zijn opmerking niet algemeen heeft gehouden, maar is het in principe er mee eens, dat het met alle slapheid uit moet zijn. Het Hoofdbestuur zal doen, wat het kan, opdat onduidelijkheid op dit punt uit zal zijn.

De heer Van der Velde informeert of er iets op te vinden is, dat leden, als zij worden aangenomen, verplicht worden op de installatievergadering te komen.

De Voorzitter vindt het van zelf sprekend, niet meer dan behoorlijk zelfs, dat een nieuw lid op zoo'n vergadering is. Om daartegen in de eene of andere scherpe zin op te treden, komt hem bedenkelijk voor; in het algemeen zal er naar gestreefd moeten worden de collega's op te voeden in den zin, als in onze codex is aangegeven.

De heer Holthaus heeft op deze vergadering gemist een lijst ter circulatie voor het Steunorgaan: waar alles in het werk dient te

worden gesteld om gelden te verzamelen, zou spreker het Steunorgaan in overweging willen geven de correspondenten samen te roepen, met hen te spreken en zoo een plan de campagne te maken om alle leden (zoo mogelijk) als lid te werven.

Daarna brengt spreker een woord van lof aan den voorzitter zoowel voor het leiden van de vergadering, maar speciaal daarvoor, dat het hem is gelukt deze algemeene vergadering zóó voor te bereiden, door alles tijdig naar de afdeelingen te zenden, dat wij met betrekkelijk korte discussies aan het einde onzer agenda zijn gekomen. Dank en hulde aan den Voorzitter en het geheele Hoofdbestuur.

Applaus.

De heer K a y s e r dankt den Voorzitter voor zijn gisteren tot hem geuite woorden van welkom, welke hij bijzonder op prijs heeft gesteld; wijst daarna op het feit, dat ook buiten de Mij., de groote verdienste van collega Nord worden geëerd, immers de A.D.S.E. benoemde hem tot eerlid, om tenslotte den Voorzitter de plechtige verzekering te geven dat hij — bij zijn heengaan — hier menschen zal vinden, die hem steeds ter zijde staan en steeds ter wille zullen zijn.

(Langdurig applaus).

De heer V i s s e r moet helaas, na deze lofuiting nog over iets anders spreken: de Commissie tot bestudeering van het tandtechnikersvraagstuk heeft gisteren vergeten U te vertellen, dat bij haar is ingekomen een lijst van 40 namen van collega's — w.o. vele leden der Mij., zelfs van hen, die Bestuursfuncties bekleeden — die werk laten maken door technici, van wie haar bekend is, dat zij de tandheelkunde onbevoegd uitoefenen. Met toestemming van het Hoofdbestuur, zou de Commissie deze collega's daaromtrent willen aanschrijven.

Mej. M u l d e r heeft vernomen, dat de Ziektewet 1 Jan. '35 in werking zal treden; dat de tandheelkunde van de werking dier wet zou worden buitengesloten en vraagt wat — in dat geval — het H. B. zich voorstelt te doen.

De Voorzitter antwoordt, dat hem van dit alles niets bekend is; zoodra echter het ontwerp ons bereikt, zullen wij onze houding bepalen. Voor dien tijd kan hij geen mededeeling doen.

De heer M a r g a d a n t wijst op de schrikbarende groei van het aantal studenten te Utrecht en dat bij de dalende conjunctuur en vraagt of het niet nuttig zou zijn via de pers, de ouders te waarschuwen om hunne kinderen niet voor tandarts te later studeeren.

De Voorzitter brengt in herinnering zijn openingsrede op de laatste Algemeene Vergadering, waarin hij dit punt heeft aangeroerd en dat toen door de pers is gegaan. De Voorzitter Uwer Mij. heeft toen uitdrukkelijk voor die stormloop gewaarschuwd, of een apart interview van belang is, kan worden overwogen.

Spreker dankt de aanwezigen voor de verleende medewerking, waardoor de leiding zéér is vereenvoudigd. Hij verzoekt allen hier te blijven zitten, aangezien deze plaats zal worden ingenomen door den heer Visser, als voorzitter van de Vereeniging van Nederlandsche tandartsen, die de leden dier Vereeniging in vergadering heeft bijeen geroepen, waarbij ook niet-leden hartelijk welkom zullen zijn.

Spreker sluit thans (4.30) de vergadering, onder dank voor der leden aanwezigheid.

Applaus.

Redactie-Commissie:

J. BERKENBOSCH BERENDS.

BERTHOLD H. DE BEER.

J. A. SALOMONS.

Candidaten voor het lidmaatschap der Maatschappij.

(Opgave overeenkomstig art. 2 van het Huish. Reglement.)

Sedert de laatste mededeeling hebben zich aangemeld:

L. Klinkert, Goes,	(afd. Noord-Br. — Zeeland).
Th. Kuiper, Enschedé,	(afd. Overijssel).
H. K. Bouwman, Groningen,	(afd. Noord-Nederland).
A. C. van Walbeek, Heilo,	(afd. Noord-Holland).
Jos. Vullingsh, Helmond,	(afd. Noord-Br. — Zeeland).
H. G. Kuit, Arnhem,	(afd. Gelderland).
D. D. Bosscher, de Bilt,	(afd. Utrecht.).

EENIGE GEGEVENS EN WENKEN:

1. Het algemeen secretariaat der Maatschappij is gevestigd Anton Mauvelaan 9. Bussum, telef. 1870.

2. Voor assistentie, waarneming of overname van praktijk zich uitsluitend te wenden tot het Bemiddelingsbureau. Leidster: Mej. Chr. Dullemond, Heerenstraat 46, Utrecht.

3. De Redactie van het Tandheelkundig Jaarboekje is gevestigd Anton Mauvelaan 9. Bussum.

4. Het Incasso-bureau van de Maatschappij staat onder leidng van Mr. G. H. E. Nord Thomson, Turfmarkt 8, Leiden.

5. De penningmeester van het Steunfonds der Mij. is J. J. Backer Dirks, Hoogstraat 219a, Rotterdam. Gelden te remitteeren aan de Twentsche Bank, rekening letter S van J. J. Backer Dirks.

6. Aanvragen voor de ongevallen- en ziekteverzekeringspolis op de speciale Maatschappij-voorwaarden, te richten aan de directie der verzekeringsbank: de Nieuwe Eerste Nederlandsche, Prinsessegracht 13, den Haag.

7. Den leden der Mij. wordt dringend verzocht geen persoonlijke besprekingen met een ziekenfonds te voeren, alvorens vooraf inlichtingen te hebben ingewonnen bij de betreffende afdelings-ziekenfondscommissie. — Dit voorkomt latere moeilijkheden!

8. Het secretariaat der Centrale Ziekenfondscommissie is gevestigd bij W. van Eupen, van Bijleveldsingel 1, Nijmegen.
